

BIJSTUREN

Addendum op Coalitieakkoord
Waterland 2010-2014

15 juni 2012

INLEIDING

De afgelopen twee jaar is de economische situatie wereldwijd verslechterd. De crisis is steeds concreter geworden. Niet langer één van cijfers op Wallstreet, maar van persoonlijke onzekerheid en daadwerkelijke werkloosheid. Daar komt bij dat herstel nog niet in zicht is.

Ook de gemeente Waterland voelt de crisis. De uitkering van het Gemeentefonds gaat naar beneden (Lenteakkoord) en ook de eigen inkomsten van de gemeente dalen scherp. Minder en trager bouwen heeft flinke gevolgen voor de inkomsten uit bouwleges en we moeten rekening houden met meer bijstandsuitkeringen. Op dit moment heeft Waterland zijn financiële zaken nog goed op orde. Maar scherp bijsturen is noodzakelijk om financieel gezond te blijven. De hamvraag is natuurlijk: hoe kunnen we een gat van € 1 miljoen per jaar¹ overbruggen?

Addendum

Bij de vorming van de coalitie in 2010 is een zorgvuldig afgewogen coalitieakkoord geformuleerd. Een groot deel van de beloftes is inmiddels ingevuld. De nieuwe realiteit vraagt echter om aanvullende keuzes. In een vroeg stadium is begonnen met nadenken. Het college heeft zowel de gemeenteraad als de inwoners betrokken bij dit proces. In de raad is uitvoerig gesproken over de 'Nota inventarisatie bovenwettelijke taken'. In november moet uiteindelijk de begroting voor 2013 (en verder) worden vastgesteld.

Om richting en inhoud te geven aan deze discussie hebben de coalitiepartijen besloten om dit addendum (aanvulling) te schrijven op het eerder genoemde coalitieakkoord.

Wat we blijven doen

Dat bezuinigen pijn doet staat als een paal boven water. Bepaalde doelgroepen proberen we echter zoveel mogelijk te ontzien. Het gaat om mensen die al in een lastige situatie zitten en zelf weinig mogelijkheden hebben om hun positie te verbeteren. De coalitiepartijen hebben elkaar gevonden in de keuze om niet te bezuinigen op minimeleiden: het bovenwettelijk deel blijft in stand. Ook op de uitvoering van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) wordt niet gekort, hiervoor zijn zelfs extra middelen beschikbaar. Sportvoorzieningen zijn veelgebruikt en belangrijk voor de volksgezondheid, ook daarop wordt niet bezuinigd. Door goede samenwerking met de clubs worden binnen de bestaande financiële kaders zelfs vier kunstgrasvelden aangelegd in plaats van twee. Na de bouw van de brede school in Ipendam gaan we door met de bouw van brede scholen in Monnickendam en Broek in Waterland. De gereserveerde middelen blijven hiervoor beschikbaar.

Goed onderhoud van de openbare ruimte is een belangrijke basistaak van de gemeente. Het heeft grote invloed op het woongenot en de tevredenheid van onze inwoners. We stellen voldoende middelen beschikbaar om Waterland 'schoon, heel en veilig' te houden. Verder blijven we inzetten op bewonersparticipatie. Door middel

---

¹ Hoewel aanvankelijk werd uitgegaan van een bezuinigingstaakstelling van € 1,1 miljoen zijn wij op basis van nadere informatie van de wethouder van Financiën uiteindelijk uitgegaan van een gat van € 1 miljoen per jaar.

van budgettaire reservering per kern kunnen inwoners directe invloed uitoefenen op de besteding van middelen.

Financiën op orde

In tegenstelling tot het Rijk kunnen wij de rekening niet doorschuiven naar de toekomst. Het probleem moet hier en nu worden opgelost. Afgesproken is dat we de rekening niet doorschuiven naar onze inwoners, die naar verwachting al een forse achteruitgang in koopkracht te verwerken krijgen. De gemeentelijke lasten worden, net als de afgelopen jaren, slechts verhoogd met de inflatie.

Dat brengt ons op de moeilijke vraag: waar nemen we het verlies? Onderstaand overzicht geeft een samenvatting van de te nemen maatregelen, die op de volgende pagina's worden toegelicht.

Financiën & personeel

Kostendekkendheid afvalinzameling	€ 385.000	
Taakgroep communicatie	€ 40.000	
Griffie	€ 40.000	
	<u> </u>	€ 465.000

Zorg & welzijn

De Bolder	€ 50.000	
Bibliotheek	€ 175.000	
Muziekschool	€ 70.000	
Peuterspeelzalen	€ 45.000	
Wijksteunpunt IJpendam	€ 17.000	
	<u> </u>	€ 357.000

VROM & Openbare werken

Milieudienst Waterland	€ 100.000	
Milieu: onderzoekskosten	€ 20.000	
Duurzaamheid bij inkoop	€ 15.000	
Verhogen pacht/huuropbrengst	€ 10.000	
Monumentensubsidies	€ 35.000	
	<u> </u>	€ 180.000
TOTAAL		<u><u>€ 1.002.000</u></u>

FINANCIËN & PERSONEEL

- **Kostendekkendheid afvalinzameling (€ 385.000)**

Jaarlijks betalen de inwoners afvalstoffenheffing aan de gemeente. Het tarief van deze afvalstoffenheffing is echter niet kostendekkend: de afvalinzameling kost dus meer dan wat de afvalstoffenheffing opbrengt. Omdat we in het coalitieakkoord afgesproken hadden dat de gemeentelijke belastingen niet zouden worden verhoogd met meer dan de inflatie, is in 2011 besloten om vanaf 2013 geld van de exploitatie te gebruiken voor de afvalinzameling. Wij willen de lasten voor de inwoners niet verhogen. Toch worden wij nu geconfronteerd met een heffing die niet kostendekkend blijkt te zijn. Gelet op de forse bezuinigingstaakstelling ontkomen wij er niet aan hier iets mee te doen. Daarom wordt de bijdrage uit de exploitatie teruggedraaid. Allereerst zullen we kijken naar mogelijke bezuinigingsmaatregelen op het gebied van afvalinzameling en het aanboren van subsidie. Alleen als dat allemaal niet voldoende is, zullen we de afvalstoffenheffing verhogen met meer dan de inflatie. Uitgangspunt is dat deze verhoging gecompenseerd wordt met een verlaging van de rioolheffing.

- **Taakgroep Communicatie (€ 40.000)**

Op dit moment heeft de gemeente Waterland 1,72 fte aan medewerkers op de taakgroep Communicatie. Wij willen communicatie meer integreren in andere functies. Dus een beleidsmedewerker moet voortaan meer zelf doen aan de communicatie over zijn onderwerp richting pers, bedrijfsleven, gemeentebestuur en organisatie. Uiteraard nog wel met ondersteuning vanuit de taakgroep Communicatie. Dit betekent een vermindering van taken op het gebied van beleidsontwikkeling en beleidsadvisering. We brengen de taakgroep Communicatie terug naar 1 fte.

- **Griffie (€ 40.000)**

De gemeenteraad (bestaande uit 17 leden) wordt ondersteund door de griffier (1 fte). Deze zorgt ervoor dat de vergaderingen worden uitgeschreven, besluitenlijst worden bijgehouden en hij ondertekend de besluiten. Daarnaast organiseert hij bijvoorbeeld de bijeenkomsten 'Langs de kernen' en is hij ook de ondersteuner van de rekenkamercommissie. De griffier heeft zelf een secretariaat van 0,7 fte. Gelet op de omvang van onze gemeente (17.000 inwoners) en het aantal vergaderingen van de raad (circa 15 tot 20 vergaderingen per jaar), stellen we de raad voor om omvang van de griffie terug te brengen tot in totaal 1 fte.

ZORG & WELZIJN

- **De Bolder (€ 50.000)**

Sociaal-Cultureel Centrum de Bolder moet heel Waterland bedienen. Vanuit dat oogpunt krijgt de Bolder jaarlijks bijna € 200.000 subsidie. Wij constateren echter dat de Bolder vooral de kern Monnickendam bedient, vergelijkbaar met de dorpshuizen elders in onze gemeente. Ook zien we op dit moment dat de deelname van de activiteiten van de Bolder in de leeftijdscategorie van 12-20 jaar vrijwel tot 0 is gereduceerd. Wij willen dat het centrum gaat functioneren op een manier die vergelijkbaar is met de andere dorpshuizen. Dit betekent dat wij als gemeente in ieder geval zorgen voor de huisvesting (bijna € 80.000). Verder willen wij het sociaal-culturele werk blijven ondersteunen, met een bedrag van circa € 65.000 per jaar. De andere activiteiten moeten echter op een andere manier worden gefinancierd.

- **Bibliotheek (€ 175.000)**

Voor een gemeente met 17.000 inwoners hebben we een hoog voorzieningenniveau met betrekking tot het bibliotheekwerk: vier vestigingen in Broek, IJpendam, Marken en Monnickendam. Dat kost veel geld, de gemeentelijke subsidie bedraagt in 2012 € 358.857. Een derde van deze kosten (€ 122.225) wordt uitgegeven aan de backoffice in Purmerend/Alkmaar: directievoering, HRM, P&O, ICT, administratie, inkoop. Dit heeft zeker een positieve uitwerking gehad op de professionalisering. Echter, de realiteit dwingt ons een stap terug te doen. Dat kan overigens ook voordelen hebben, zoals een nieuwe focus op de 'menselijke maat': de dingen klein en praktisch organiseren. Gericht op kinderen, jongeren en ouderen. Met een grotere inzet van vrijwilligers. Met het resterende budget kunnen nog steeds veel boeken worden aangeschaft. Voor een grote of meer professionele bibliotheek kunnen onze inwoners terecht in Amsterdam of Purmerend.

- **Muziekschool (€ 70.000)**

Op dit moment maken 137 leerlingen gebruik van de Muziekschool. Hier staat een subsidie tegenover van € 130.000 euro. Dat komt neer op een fors bedrag subsidie per leerling per jaar. Waarbij de ouders overigens ook zelf nog een bijdrage moeten doen. We zijn genoodzaakt om het individueel muziekonderwijs in zijn geheel terug te leggen bij ouders en scholen. De Muziekschool Waterland zal dan uitsluitend nog gesubsidieerd worden voor de overige activiteiten, zoals het verzorgen van muziekonderwijs op scholen.

- **Peuterspeelzalen (€ 45.000)**

De zogenaamde 'vroege voorschoolse educatie' is vooral van groot belang in achterstandswijken. In de gemeente Waterland is daarvan geen sprake. Als we kijken naar de verschillende peuterspeelzalen, dan draait één zonder subsidie en de vier anderen mét subsidie. Bij die ene is de ouderbijdrage € 14, bij de andere peuterspeelzalen is dat een paar euro minder (per kind per dagdeel). Wij schrappen de gemeentelijke subsidie en vragen de peuterspeelzalen om zelf tot een sluitende financiering te komen.

- **Wijksteunpunt Ipendam (€ 17.000)**

In Ipendam is inmiddels een brede school gerealiseerd en kan worden beschikt over een dorpshuis. Ook ziet het er naar uit dat de huisarts en tandarts elders onderdak kunnen vinden. Kortom: alle voorzieningen die we hadden bedacht voor het wijksteunpunt, hebben elders onderdak gevonden. Hiermee is nut en noodzaak voor een wijksteunpunt komen te vervallen en zullen we dan ook niet overgaan tot realisatie ervan.

VROM & OPENBARE WERKEN

- **Milieudienst Waterland (€ 100.000)**

De Milieudienst is een samenwerkingsorganisatie die voor een aantal gemeenten in de regio specialistische milieutaken uitvoert. De totale bijdrage van de gemeente Waterland is op dit moment € 270.000, voor de uitvoering van zowel wettelijke als niet-wettelijke taken. Voor ons ligt de nadruk op veiligheid. Niet-wettelijke taken zoals advisering aan bedrijven vervallen, de uitvoering van wettelijke taken zal gestroomlijnd moeten worden. Voor de realisatie van deze bezuiniging is instemming van partners en tijd nodig.

- **Milieu: onderzoekskosten en uitbestede werkzaamheden (€ 20.000)**

De jaarlijkse onderzoekskosten in het kader van duurzaamheid (€ 10.000) en het jaarbudget voor uitbestede werkzaamheden in het kader van milieubeleid (€ 10.000) komen te vervallen. Uit dit laatste budget worden de kosten betaald voor het CROS-overleg met Schiphol. Dat lidmaatschap zeggen we op. De subsidies aan inwoners en bedrijven in het kader van duurzaamheid (zonnepanelen) houden wij in stand.

- **Duurzaamheid bij inkoop (€ 15.000)**

De laatste jaren is duurzaamheid een steeds belangrijker onderdeel geworden van onze inkoop. Op landelijk niveau worden bepaalde eisen gesteld, maar vaak gooien we daar als gemeente nog een schepje bovenop. Soms is een keuze voor duurzaamheid goed voor het milieu én goed voor onze portemonnee. Toch zijn die extra eisen in veel gevallen kostprijsverhogend. We zullen de komende jaren scherper moeten letten op de kosten. We blijven kijken naar duurzaamheid, maar richten ons meer op landelijke eisen dan op aanvullende wensen.

- **Verhogen pacht/huuropbrengst (€ 10.000)**

De gemeente heeft onroerend goed, waarvoor in sommige gevallen beperkte inkomsten tegenover staan. Deze inkomsten uit pacht/huur moeten worden verhoogd tot een marktconform niveau.

- **Monumentensubsidies (€ 35.000)**

Jaarlijks wordt geld gereserveerd voor subsidies ten behoeve van gemeentelijke monumenten in het kader van restauratie, onderhoud en cosmetica. Deze subsidies worden helemaal afgeschaft.

TOT SLOT

De pijnlijke maatregelen die hier zijn geformuleerd maken zichtbaar hoe wij als lokale overheid, na jaren van groei, een stap terug moeten doen.

Afgelopen jaar is op verschillende momenten met raad en inwoners gesproken over de mogelijkheden om onze inkomsten en uitgaven op een duurzame wijze in evenwicht te brengen. Steeds werd duidelijk dat alle betrokkenen zich goed realiseren dat een gezonde financiële huishouding één van de grootste bestuurlijke verantwoordelijkheden vormt. Maar met het uitspreken van dit besef ben je er niet.

Bij diverse bijeenkomsten zijn zinvolle bijdragen geleverd. We hebben deze voorstellen meegewogen in het opstellen van dit addendum op het coalitieakkoord. De coalitiepartijen hebben vooral de betaalbaarheid voor inwoners en de instandhouding van de sociale infrastructuur centraal gesteld bij het maken van de uiteindelijke keuzes.

Met dit addendum nemen wij onze verantwoordelijkheid voor de toekomst van Waterland.

Rob Schröder
(VVD Waterland)

Ton van Nieuwkerk
(Partij van de Arbeid)

Dorothy Borghardt-de Kat
(Waterland Natuurlijk!)

Gabriëlle Bekhuis
(D66 Waterland)

Tjeerd Hoekstra
(wethouder)

Patrick Kools
(wethouder)

Bert Schalkwijk
(wethouder)